

компонент являє собою готовність людини діяти згідно правовим нормам і проявляється у соціально-правових установках, ціннісних орієнтаціях і мотивах поведінки в правовій сфері.

Тож, для розвитку високого рівня правової свідомості людина повинна бути забезпечена правовими знаннями (знання про право та закон, їх роль і призначення в життєдіяльності суспільства, основи адміністративного, кримінального, трудового, цивільного права, сутність і зміст юридичної відповідальності, права, свободи та законні інтереси людини тощо). При цьому знання повинні характеризуватися повнотою (**вичерпна достатність** відтворення обсягу інформації щодо правового явища), адекватністю (відповідність індивідуальних знань людини про явища правової дійсності відповідно до загальноприйнятого еталону), усвідомленістю (розуміння суті явища та здатність її вербалізувати). У особистості повинно скластися певне ставлення до всіх складових правової дійсності, що виражається у межах векторів «добре - погано», «правильно - неправильно», «прийнятно - неприйнятно», «добре - шкідливо» (тобто характері ставлення), воно має бути стійким (прийняття правових норм і необхідність їх виконання, що виявляється епізодично чи постійно) та дійовим (позитивні реакції особистості на правові приписи та необхідність їх виконання від споглядального характеру до дієвого). В результаті сформованості двох компонентів правосвідомості (знання про правову дійсність і ставлення до неї) формується третій - регулятивний, що проявляється через правові установки, соціально-правові цінності (справедливість, свобода, порядок, гармонія, солідарність, лояльність, честь, гідність, приватна власність, влада, відповідальність, милосердя, обов'язок, довіра, людське життя і здоров'я, толерантність, рівноправність) та мотиви правомірної поведінки (перш за все соціально-активний мотив).

Від сформованості цих компонентів залежить рівень розвитку правосвідомості особистості як освіченого, свідомого, активного, адекватного, законотворчого, відповідального, справедливого громадянина, що готовий брати участь у розбудові Української правової держави, відстоювати свої права та права інших людей, виконувати свої обов'язки та будувати власне життя, керуючись законом.

ЗДАТНІСТЬ ДО САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ. СХИЛЬНИХ ДО

Перепелиця С.П., студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: д.психн., професор, професор кафедри психології та педагогіки ННПП НАВС Хохліна О.П.

У наш бурхливий час наукового прогресу і стресів від людини вимагається вміння розподіляти свої психічні можливості і бажання навчитися володіти методами психічної саморегуляції. Втім, не для кожної людини велика кількість інформації або емоційне напруження є переважанням. Саморегуляція - поняття, що використовується в різних соціальних науках, зокрема в психології. Поняття саморегуляції (психічної) визначається як система психічного самовпливу особистості з метою свідомого управління власними психічними станами відповідно до вимог ситуації та доцільності. Під саморегуляцією розуміється й

інтегративні психічні явища, процеси і стани, що забезпечують самоорганізацію різних видів психічної активності людини, цілісність індивідуальності і становлення буття людини.

Емпіричний етап дослідження спрямовувався на вивчення вольової саморегуляції та саморегуляції поведінки студентів, схильних до тютюнопаління. Для вивчення вольової саморегуляції, як психологічної особливості студентів-курців, була використана методика «Дослідження вольової саморегуляції» А.В. Зверькова і Е.В. Ейдмана. Для вивчення стилю саморегуляції поведінки була використана методика «Стиль саморегуляції поведінки» В.І. Моросанової.

Вивчення здатності до вольової саморегуляції студентів-курців показало переважно її середній рівень. Таких осіб ми можемо охарактеризувати, як емоційно зрілих, активних, незалежних, самостійних. Їх відрізняє спокій, впевненість в собі, стійкість намірів, реалістичність поглядів, розвинене почуття власного обов'язку.

Значна частина досліджуваних має високий рівень наполегливості та самовладання. Тобто, таких осіб можна охарактеризувати як діяльних, працездатних людей, що активно прагнуть до виконання наміченого, їх мобілізують перешкоди на шляху до досягнення мети, але відволікають альтернативи і спокуси, а головна їх цінність - почата справа. Таким людям властиве дотримання соціальних норм, прагнення повністю підпорядкувати їм свою поведінку. Також їм властивий внутрішній спокій, впевненість в собі звільняє від страху перед невідомістю, підвищує готовність до сприйняття нового, несподіваного і, як правило, поєднується зі свободою поглядів, тенденцією до новаторства і радикалізму.

У результаті дослідження стилю саморегуляції поведінки у більшості досліджуваних виявлено середній та високий рівень даних за шкалами моделювання (розвиненість уявлень про зовнішні і внутрішні значущі умови, міра їх усвідомленості, деталізованості і адекватності), оцінка результатів (розвиненість і адекватність оцінки випробовуванням себе і результатів своєї діяльності і поведінки), гнучкість (здатність перебудовувати, вносити корекцію в систему саморегуляції при зміні зовнішніх і внутрішніх умов), планування (сформованість у людини усвідомленого планування діяльності), самостійність (розвиненість регуляторної автономності), програмування (індивідуальна розвиненість усвідомленого програмування людиною своїх дій).

Отже, емпіричне дослідження показало, що студенти, схильні до тютюнопаління, характеризуються здатністю до саморегуляції на середньому та високому рівні, що дозволяє їм позбутися звички, що носить негативний характер.

ЗДАТНІСТЬ ДО САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ З РІЗНИМ СТИЛЕМ ЛІДЕРСТВА

Шут Г.С., студент магістратури юридично-психологічного ННІЗН НАВС *Науковий керівник:* д.психн., професор, професор кафедри психології та педагогіки ННІПП НАВС Хохліна О.П.

Поняття саморегуляції визначається як система психічного самовпливу особистості з метою свідомого управління власними